

T. Alkotmánybíróság
1015 Budapest, Donáti u. 35-45
A Fővárosi Törvényszék útján

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám: IV/ 0 1 6 9 8 - 0 / 2019	
Érkezett: 2019 OKT 2 2.	
Példány: 1	Kezelőiroda:
Melléklet: 7 db	

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLJ. törvény 27. § alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő.

Kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg a *Fővárosi Törvényszék 21.Bpkf.9518/2019/2. számú végzése* alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. §-ának megfelelően azt semmisítse meg, valamint ennek folytán kérem a Fővárosi Törvényszék 25.Bv.3815/2018/16. számú végzésének megsemmisítését is és ennek nyomán kérem a bíróság új eljárásának lefolytatását.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

I. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

1) A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése, a jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Alulírott [REDACTED] jogi képviselőm útján az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt kártalanítási kérelmet nyújtottam be a 2009. június 16. és 2015. augusztus 10. közötti időszak vonatkozásában. Az EJEB felé kérelmemet 2015. július 6. napján nyújtottam be.

Ügymben a Fővárosi Törvényszék elsőfokon a 25.Bv.3815/2018/16. számú végzésében a 2009. június 16. és 2013.09.13. időszak tekintetében a kártalanítási kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasította arra hivatkozva, hogy számomra a 2013. augusztus 1. és 2013. szeptember 12. napja közötti időtartamban 30 napot meghaladóan a jogszabályban előírt élettér biztosítva volt, amelyre tekintettel megállapítható az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények megszűnése és mivel EJEB-hez címzett kérelmemet 2015. június 10. napját követően nyújtottam be, a kérelem benyújtásakor a jogsértés megszűnésétől számítottan több mint hat hónap telt el. Hivatkoztam továbbá arra, hogy a Bv. tv. 436.§ (11) bekezdése szerint a (10) bekezdés esetén a 10/A.§ (4) bekezdésben meghatározott jogvesztő határidő a rendelkezés hatálybalépésének napjával kezdődik. A további kérelmezett időszak tekintetében az eljáró Törvényszék kártalanítást állapított meg részemre.

A végzés ellen határidőben fellebbezést nyújtottam be, melyben előadtam a következőket:

„A T. Törvényszék indoklásában azt írja, hogy mivel 2013. augusztus 1. és 2013. szeptember 12. között folyamatosan 30 napot meghaladóan voltak a fogvatartás körülményei

– legalábbis a mozgáster tekintetében – megfelelőek, ezért a korábbi időszakot a T. Törvényszék érdemi vizsgálat nélkül elutasítja.

Álláspontom szerint, miután tárgydőszakban a fogvatartotti körülményekből eredő sérelmekkel kapcsolatos hatékony jogorvoslat nem is létezett Magyarországon, ezért ügyfelem 2013-ban, illetve korábban értelemszerűen 144/B.§ szerinti panaszt sem tudott benyújtani a Bv. intézet felé.

Közismert tény, amit maga a Bv. tv. is megerősít pl. a 436§ (10). bekezdés b. pontjában vagy a (12). bekezdés b. pontjában, hogy az alapvető jogokat sértő kártalanítási eljárás részint új jogintézményként került a hazai jogba 2017. január 1-ével, részint pedig az EJEB Magyarországot súlyosan elmarasztaló 2015. március 10-ei Varga és társai v. Magyarország pilot ítélet előírásainak, különösen a már elszenvedett és az EJEB-hez bejelentett egyéni sérelmek kompenzálásának a végrehajtásaként. A Bv. tv. 2017. január 1. napja előtt nem tette lehetővé a hazai fórumok előtt a kártalanítás igénylését, korábban eleve lehetetlen volt a 144/B.§ szerinti panasz benyújtása, a fogvatartotti körülményekből eredő sérelmekkel kapcsolatos hatékony jogorvoslat nem is létezett Magyarországon.

Tehát 2013.09.13. előtt védencem számára nem állt rendelkezésre hatékony jogorvoslat, hisz a Bv. tv. 144/B§ 2017. január 1-től hatályos csak. Így a 2009.06.16. -2013.09.13. közti időszakra vonatkozó kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasítása általánosságában is a visszamenőleges hatály tilalmába ütközik. Kérelmező esetében ráadásul erre az időszakra vonatkozóan EJEB eljárás is folyamatban volt, amit az EJEB teljes egészében nemzeti elbírálásra adott át. Erre tekintettel véleményem szerint különösen jogsértő a 2009.06.16. – 2013.09.13. közti időszak figyelmen kívül hagyása.

... A fentiek értelmében kérem tehát a teljes fogvatartás időszakára, azaz 2009. június 16. -ától a kártalanítási kérelmet érdemben elbírálni szíveskedjenek.”

Ezt követően a másodfokon eljáró bíróság az *21.Bpkf.9518/2019/2.* számú végzésében az elsőfokú végzést helybenhagyta.

Időközben a T. Alkotmánybíróság meghozta a 3154/2019. (VII. 3.) AB határozatát, mely határozat a jelen ügy fellebbezésére nyitva álló határidő alatt még nem volt hozzáférhető, azonban ez az AB határozat a fellebbezésünkben előadottakat is alátámasztja, annak pozitív elbírálását alapozta volna meg.

2) A jogorvoslati lehetőségek kimerítése

Az Abtv. 27. § b) pontjában, a 30. § e) pontjában és 31. §-ában foglaltakra hivatkozva kijelentem, hogy az ügyben jogorvoslati jogaimat kimerítettem, további, érdemi és hatékony jogorvoslat a magyar jogszabályok szerint részemre biztosítva nincs. Az Abtv. 27. §-ban foglaltaknak megfelelően a támadott döntés, az eljárást véglegesen lezáró, érdemi döntés, mely ellen – az alkotmányjogi panaszt leszámítva – belföldi jogorvoslatnak helye nincs.

Ügyemben a Fővárosi Törvényszék elsőfokon a 25.Bv.3815/2018/16. számú végzésében a kártalanítási kérelmemet 2009. június 16. és 2013.09.13. időszak tekintetében elutasította, mely döntés ellen fellebbezést terjesztettem elő határidőben, azonban a másodfokon eljáró bíróság az 21.Bpkf.9518/2019/2. számú végzésében az elsőfokú végzést helybenhagyta. Erre tekintettel – mivel így más jogorvoslati lehetőség már nem áll fenn – az Alkotmánybírósághoz fordulok.

Az Ügyrend 26. § (2) bekezdésére figyelemmel kijelentem, hogy az ügyben felülvizsgálati eljárás nincs folyamatban, arra törvényi lehetőség sincsen.

Perújítást nem kezdeményeztem.

3) Az alkotmányjogi panasz benyújtásának határideje

Az Abtv. 30. § (1) bekezdése és az Ügyrend 28. § (1) bekezdése alapján nyilatkozom, hogy a Fővárosi Törvényszék 21.Bpkf.9518/2019/2. számú, másodfokú, jogerős végzését 2019. július 12. napján, elektronikus úton kézbesítették a jogi képviselő részére, így az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidő (az alkotmányjogi panasz benyújtására alapjául szolgáló bírói döntés közlésétől számított 60 nap) megtartásra került, az alkotmányjogi panasz a törvényes határidőn belül kerül benyújtásra.

4) Az indítványozó érintettségének bemutatása

Az Abtv. 27. § -ban foglaltakra hivatkozással kijelentem, hogy az egyedi ügyben való érintettségem megállapítható, mert a kártalanítási ügy elítelt/kérelmezője voltam. Ezt a csatolt ítéletekkel igazolom.

Alulírott [REDACTED] jogi képviselőm útján kártalanítási kérelmet nyújtottam be a 2009. június 16. és 2015. augusztus 10. közötti időszak vonatkozásában, mely kérelmezett időszak nagy része, a 2009. június 16. és 2013.09.13. időszak tekintetében a kártalanítási kérelmet a Törvényszék első és másodfokon is elutasította.

5) Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

Álláspontom szerint a Fővárosi Törvényszék 21.Bpkf.9518/2019/2. számú, másodfokú végzése nem felel meg a fent leírt céloknak, és miután a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmezni, így az 21.Bpkf.9518/2019/2. számú végzésben alkalmazott jogértelmezés felveti az alaptörvény-ellenességet.

Indokolásul előadom, mely indokolást a 3154/2019. (VII. 3.) AB határozata is alátámaszt, hogy a T. Törvényszék ezen jogértelmezése téves és visszaható hatályú jogalkalmazás tilalmába ütközik, hiszen jogszabály a hatályba lépését megelőző időre

nem állapíthat meg kötelezettséget. A T. Törvényszék olyan körülményt értékelte terhemre, amelynek 2015-2016-ban nem tehettem eleget, hiszen ilyen kötelezettsége és az igényérvényesítésre előírt jogvesztő határidő még nem is létezett, az nem volt hatályban, ugyanis a kártalanításra lehetőséget biztosító jogszabályi rendelkezések 2017. január 1. napján léptek hatályba, így a korábbi sérelmekkel kapcsolatos kártalanítási kérelmekre vonatkozó jogvesztő határidő egységesen 2017. január 1. napjától indul a Bvtv. átmeneti rendelkezéseinek megfelelően.

A hivatkozott AB határozat IV. részének [33] bekezdése a következőket állapítja meg:

„[33] A jogalkotó a Bvtv. Átmeneti rendelkezéseinek Módtv. általi kiegészítésével a kártalanítási igény lehetőségét kiterjesztette – mások mellett – azokra az elítéltekre, illetve az egyéb jogcímen fogvatartottakra is, akiknek az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülményekből eredő korábban bekövetkező sérelme a módosítás hatálybalépése előtt egy éven belül megszűnt [lásd: Bvtv. 436. § (10) bekezdés a) pont]. E különleges esetekre a kártalanítás általános szabályaihoz képest bizonyos körben – értelemszerűen – eltérő rendelkezések megállapítására volt szükség, így a jogalkotó egyértelművé tette, hogy utóbbi esetkörben az igény benyújtására nyitva álló jogvesztő határidő egységesen a módosítás hatálybalépésének időpontjától, azaz 2017. január 1. napjától kezdődik. Ezenkívül ezekben az esetekben – magától értetődően – nem előfeltétele a kártalanítási igény bejelentésének a korábban említett és kizárólag a módosítás hatálybalépésével egyidejűleg megteremtett panaszlehetőség kimerítése sem [lásd: Bvtv. 436. § (11) bekezdés].”

Továbbá „[37] 4.2. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Bvtv. 10/A. § (4) bekezdés utolsó mondata nyilvánvalóan az új kártalanítási jogintézmény hatálybalépését – azaz 2017. január 1. napját – követően előforduló megszakadási körülmények tekintetében alkalmazandó. Ez a jogszabály szövegéből is egyértelműen következik, hiszen az értelmező rendelkezés alkalmazási körét egyértelműen a 10/A. § (4) bekezdés – a rendelkezés szóhasználata szerint: "[e] bekezdés"- vonatkozásában állapítja meg.

[38] A Bvtv. indítványozóra irányadó átmeneti szabályai, így a 436. § (10) és (11) bekezdései azonban nem tartalmazzák a fenti, megszakadásra vonatkozó előírást, sőt, kifejezetten rögzítik, hogy a jogvesztő határidő 2017. január 1. napjától indul (vesd össze: 3295/2018. (X. I.) AB határozat, Indokolás [28]).

[39] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy a másodfokú bíróság – az átmeneti rendelkezéseket figyelmen kívül hagyva – a Bvtv. 10. § (4) bekezdésének alkalmazásával olyan körülményt értékelte az indítványozó terhére, amelynek 2017. január 1. napját megelőzően nem tehetett eleget. Magától értetődő ugyanis, hogy a fentiekben említett időszakban még nem is létező jogintézmény vonatkozásában előírt kötelezettség (igényérvényesítési határidő) betartása fogalmilag kizárt a jogintézmény hatálybalépését megelőzően.”

II. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

1) Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

Az Alaptörvény B. cikk. (1) bekezdésében foglalt jogállamiság követelménye.

Az Alaptörvény I. cikkben foglalt, az alapjogok korlátozhatóságának követelménye

Az Alaptörvény II. Cikkben foglalt, emberi méltósághoz való alapjog érvényesülésének követelménye.

Az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdése, mely szerint senkit sem lehet kínzásnak, embertelen, megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni.

Az Alaptörvény E Cikk (1) bekezdése szerinti, a jogbiztonság alkotmányos követelménye.

2) A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása

Ahogy azt fentebb is jeleztem, álláspontom szerint a Fővárosi Törvényszék **21.Bpkf.9518/2019/2.** számú, másodfokú végzése nem felel meg a kártalanítás jogintézményéhez kötődő céloknak, és miután a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmezni, így az **21.Bpkf.9518/2019/2.** számú végzésben alkalmazott jogértelmezés felveti az alaptörvény-ellenességet, mivel visszahatólagosan alkalmazta a Fővárosi Törvényszék a Bv. tv-ben 2017-től hatályos rendelkezéseit.

A Bv. tv 2017. évi módosításával bevezetett kártalanítás jogintézménye éppen az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdésének – és ezzel együtt a már írt Emberi Jogok Európai Egyezménye 3. cikkének – megsértését kellene, hogy ellensúlyozza. Alapvető cél kellene, hogy legyen a már elszenvedett jogsérelem kompenzálása, a Bv. tv-ben megfogalmazott szabályok keretei között – természetesen figyelembe véve a módosító törvény Indokolásában foglaltakat is, hiszen így tud érvényre jutni a jogalkotó valódi akarata, és így lesz vélhetően összhangban a preambulumban megfogalmazott céllal és az Alaptörvénnyel. Utólagosan kialakított, minden korábbi – és az Indokolásban megfogalmazott – jogértelmezéssel szembemenő joggyakorlat, melynek eredményeként rendkívül sok kártalanítási kérelem elutasítható – egyáltalán nem szolgálja a jogintézmény célját, sem az Alaptörvényben megfogalmazott jog érvényre juttatását, és a jogbiztonságot is veszélyezteti.

Álláspontom szerint a Fővárosi Törvényszék **21.Bpkf.9518/2019/2.** számú, másodfokú végzése nem felel meg a fent leírt céloknak, és miután a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban kell értelmezni, így az **21.Bpkf.9518/2019/2.** számú végzésben alkalmazott jogértelmezés felveti az alaptörvény-ellenességet.

Indokolásul előadom, mely indokolást a **3154/2019. (VII. 3.) AB** határozata is alátámaszt, hogy a T. Törvényszék ezen jogértelmezése téves és visszaható hatályú jogalkalmazás tilalmába ütközik, hiszen jogszabály a hatályba lépését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget. A T. Törvényszék olyan körülményt értékelte terhemre, amelynek 2015-2016-ban nem tehettem eleget, hiszen ilyen kötelezettsége és az igényérvényesítésre előírt jogvesztő határidő még nem is létezett, az nem volt hatályban, ugyanis a kártalanításra lehetőséget biztosító jogszabályi rendelkezések 2017. január 1. napján léptek hatályba, így a korábbi sérelmekkel kapcsolatos kártalanítási kérelmekre vonatkozó jogvesztő

határidő egységesen 2017. január 1. napjától indul a Bvtv. átmeneti rendelkezéseinek megfelelően.

A hivatkozott AB határozat IV. részének [33] bekezdése a következőket állapítja meg:

„[33] A jogalkotó a Bvtv. Átmeneti rendelkezéseinek Módtv. általi kiegészítésével a kártalanítási igény lehetőségét kiterjesztette - mások mellett - azokra az elítéltekre, illetve az egyéb jogcímen fogvatartottakra is, akiknek az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülményekből eredő korábban bekövetkező sérelme a módosítás hatálybalépése előtt egy éven belül megszűnt [lásd: Bvtv. 436. § (10) bekezdés a) pont]. E különleges esetekre a kártalanítás általános szabályaihoz képest bizonyos körben - értelemszerűen - eltérő rendelkezések megállapítására volt szükség, így a jogalkotó egyértelművé tette, hogy utóbbi esetkörben az igény benyújtására nyitva álló jogvesztő határidő egységesen a módosítás hatálybalépésének időpontjától, azaz 2017. január 1. napjától kezdődik. Ezenkívül ezekben az esetekben - magától értetődően - nem előfeltétele a kártalanítási igény bejelentésének a korábban említett és kizárólag a módosítás hatálybalépésével egyidejűleg megteremtett panaszlehetőség kimerítése sem [lásd: Bvtv. 436. § (11) bekezdés].”

Továbbá „[37] 4.2. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Bvtv. 10/A. § (4) bekezdés utolsó mondata nyilvánvalóan az új kártalanítási jogintézmény hatálybalépését - azaz 2017. január 1. napját - követően előforduló megszakadási körülmények tekintetében alkalmazandó. Ez a jogszabály szövegéből is egyértelműen következik, hiszen az értelmező rendelkezés alkalmazási körét egyértelműen a 10/A. § (4) bekezdés - a rendelkezés szóhasználatára szerint: "[e] bekezdés"- vonatkozásában állapítja meg.

[38] A Bvtv. indítványozóra irányadó átmeneti szabályai, így a 436. § (10) és (11) bekezdései azonban nem tartalmazzák a fenti, megszakadásra vonatkozó előírást, sőt, kifejezetten rögzítik, hogy a jogvesztő határidő 2017. január 1. napjától indul (vesd össze: 3295/2018. (X. 1.) AB határozat, Indokolás [28]).

[39] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy a másodfokú bíróság - az átmeneti rendelkezéseket figyelmen kívül hagyva - a Bvtv. 10. § (4) bekezdésének alkalmazásával olyan körülményt értékelte az indítványozó terhére, amelynek 2017. január 1. napját megelőzően nem lehetett eleget. Magától értetődő ugyanis, hogy a fentiekben említett időszakban még nem is létező jogintézmény vonatkozásában előírt kötelezettség (igényérvényesítési határidő) betartása fogalmilag kizárt a jogintézmény hatálybalépését megelőzően.”

Miután a hivatkozott a 3154/2019. (VII. 3.) AB határozata fellebbezésemre nyitva álló határidőt követően keletkezett, így arra fellebbezésemben hivatkozni nem tudtam.

3. Egyéb nyilatkozatok és melléletek

1) Nyilatkozat arról, ha az indítványozó kezdeményezte-e a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

Nyilatkozom, hogy nem kezdeményeztem a bíróságon az alkotmányjogi panasszal támadott bírósági ítélet végrehajtásának felfüggesztését.

2) Az Abtv. 30. § b) pontjában foglaltakra hivatkozva kijelentem, hogy a panaszban felvetett konkrét alkotmányossági problémát az Alkotmánybíróság – legjobb tudomásom szerint – sem a konkrét ügyben, sem absztrakt vizsgálat keretében) érdemben nem vizsgálta és nem bírálta el.

3) Ügyvédi meghatalmazás eredeti példánya, vagy jogtanácsosi igazolvány másolata, ha az indítványozó jogi képviselővel jár el. (Melléklet)

Az Abtv. 51. § (1) és (3) bekezdése, valamint az Ügyrend 25. § (5) bekezdése és 27. § (1) bekezdése alapján a jogi képviselőt ügyvédi meghatalmazással igazolom; benyújtás során a jogi képviselő az Ügyrend 27. § (4) bekezdésében foglaltak szerint járt el.

4) Nyilatkozat az indítványozó személyes adatainak nyilvánosságra hozhatóságáról (Melléklet)

Az adatkezelés körében úgy nyilatkozom, hogy az indítványozó nem közszereplő, nem járul hozzá adatai nyilvánosságra hozatalához, hozzájárul azonban az indítványában foglalt jogilag releváns tények, adatok és körülmények nyilvános közléséhez.

5) Az érintettséget alátámasztó dokumentumok egyszerű másolata (Mellékletek)

Fővárosi Törvényszék 25.Bv.3815/2018/16. számú végzése

Védőm által benyújtott fellebbezésem

Fővárosi Törvényszék 21.Bpkf.9518/2019/2. számú végzése

Fővárosi Törvényszékhez benyújtott kérelem

Az EJEB-hez benyújtott kérelem

Kelt: Budapest, 2019. október 1.

Dr. FAHIDI GERGELY

ügyvéd

1122 Budapest, Abos u.23/c.

Tel./Fax: 06-1-426-0145

Adószám: 60232338-2-41

indítványozó

képv.: dr. Fahidi Gergely, ügyvéd

h. dr. Lőrincz Éva Veronika alkalmazott ügyvéd

iroda címe: 1122 Budapest, Abos utca 23/C.,

telefon: +36 1 426 01 45,

email: g.fahidi@gmail.com

